

SVIESA

JORNAL LITUANO
„Šviesa-Luz“
Orgão de Comunidade
Lituana de SÃO JOSÉ

Redakcija ir Administracija:
MATRIZ DE SANTO ANTO-
NIO DO PARY
Telefonas 2 6252.
Caixa Postal. 4 118.

Atsakomasis Redaktorius
Jesus Saborido Montanes

METAI V

SÃO PAULO, 1939 M., ABRIL - BALANDŽIO 29 D.

Nr. 17 (188)

Naujas spaudimas Lietuvai!

Anglijoj alarmas!

Anglų kariuomenės vadovybė įsiekė būti visiškai pasiruošusiai armijai, ypatingai aviacijai ir priešlėktuviniai apsaugai. Bombonešiai ir priešlėktuvinės patrankos išskirstyti po strateginius punktus ir tik laukia įsakymo pradėti veikti.

Papildomai pranešama, kad 50 anglų divizijų tuojau išvyktų į Maginot liniją Prancūzijoje, vos tik kiltų karas. Tuo būdu prancūzai savo armijos žymią dalį galėtų permesi į kitus frontus, kurie silpnesni.

Mums atrodo, kad Europoje per daug bijomasi karo. Diktatoriai nėra tokie trumparegiai, kad jie mestųsi į pražūtingą karo gaisrą. Anglai, rengdamiesi šaudyti į priešlėktuvus, karių nėra, tik kelia nusjėpą kitur. Kur jų priešlėktuvinės patrankos, bombonešiai ir divizijos buvo pereitę metų rugsėjo mėnesį, kai Hitleris okupavo Čekoslovakijos teritoriją? Kur jų ginklai buvo užimant Klaipėdą ar Albaniją? Zvanginti kardu tuščiam kambariui, iš kurio ypač jau išėję viską ir patys už devynių mylių pabėgo, yra labai didvyriškas, bet kartu ir nerimtas darbas. Vokiečiai su Italais iš šio naujo anglų gesto juokiasi nemažiau, negu iš Chamberlaino lietsargio. Vargu ar dabartinis karui rengimasis nuplaus anglų baisią išdavimo gėdą, kurio auka krite nevienu valstybės Europos centre ir rytuose.

CHVALKOVSKIS — PROTEKTORATO ATSTOVAS BERLYNE

Čekoslovakijos užsienių reikalų ministeris Chvalkovskis, pasirašęs drauge su prezidentu Hacha gėdingą protektorato dokumentą, Hitlerio įsakymu perkeltas į Berlyną, kaip protektorato atstovas. Mat, jis čia visiškai nebuvo Hitleriui pavojingas.

BERLYNAS — STAMBULAS

Nuo 1 d. birželio mėn. 1939 iren-giamą keleiviams ir prekėms vežioti Lufthansa linija Berlynas—Stambulas (Konstantinopolis).

SVETIMŠALIŲ LEGALIZACIJA IR REGISTRACIJA.

Prinomi visus dokumentus įstojančius komersantams į Junta Comercial. Išrūpina svetimšaliams legalizacijos dokumentą, privaloma pateikti į Junta Comercial. Rašomi įvairūs prašymai. Priimama dokumentai išversti. Išrūpina Carteira de Identidade. Už darbą ima sąžiningą atlyginimą. Visi kreipkitės visais mėnesiais reikalais į AGENCIA RAL CKAS,

Rua dos Gusmões, 324

(netoli Gabinete de Investigações).

Telegramų agentūros praneša, kad Vokietija išvystė naują didelį spaudimą į Lietuvos vyriausybę. Ši karta vokiečiai Lietuviai patiekė ekonominio pobūdžio reikalavimus. Juos Lietuva, be abejojimo, turės priimti. Tačiau šie nauji Vokietijos reikalavimai yra tokie, kad gali labai sukreati visą ekonominę Lietuvos gyvenimą, jos prekybą su užsieniais, suardyti prekybinius ryšius su Anglija ir Sovietų Rusija ir, pagaliau, pavergti Lietuvą, įvairiais pretekstais pasirėmus. O jų vokiečiai daugybę išgalvodavo praelyje, ras ir ateity, kai tik panorės.

Esame savo Skaitytojams anksčiau jau pranešę, kad į Berlyną š. m. balandžio mėn. 24 dieną išvyko Lietu- vos delegacija derintis ekonominiams reikalais ir Klaipėdos osto laisvosios zonos naudojimosi sąlygoms nustatyti.

Ir, štai, vokiečiai ultimatinio būdu mūsų delegacijai pareiškė, kad Lietuva nuo šiolie privalanti Vokietijai je pirkti 25% daugiau, negu pirkdavusi ligi šiolie, nes tiek nuostimių padidėjęs trečiasis reichas (po paskutinių Hitlerio plėšimų).

Iš tokio vokiečių pareiškimo matyti, kad jie nori paimti savo kontrolėn Lietuvos užsienių prekybą. Kadangi Lietuva palaiko labai tamprus ekonominius ryšius su Anglija, Sovietais ir kitais kraštais, kurie Lietuvai yra pelningi, ir kadangi su jais turi prekybos sutartis, reikės tos sutartys dabar peržiūrėti ir prekybą susiaurinti. Tai didelė ekonominė žala Lietuvai.

Nemažesnė politinė žala išplaukia iš tokio vokiečių reikalavimo. Visas pasaulis šiandien mato, kad Hitlerio pažadai neverti nė to popiergalio, nut kurio parašyti. Suardę Lietuvos ekonomi-

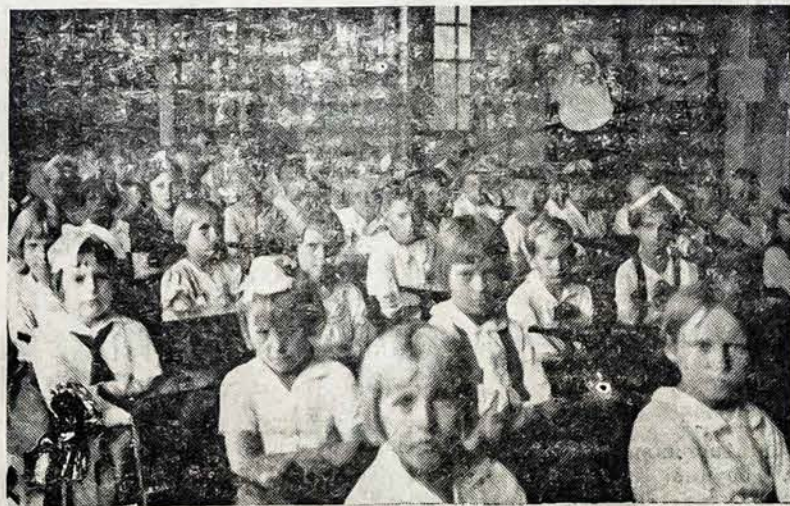
ninius santykius su kitais kraštais, pažeidę kone visą Lietuvos užsienių eksportą ir importą savo kontrolėn, vokiečiai vieną gražią dieną pareikalau politinio pobūdžio nuolaidų. Kai Lietuva jas atmes, tada jie uždarys sieną, kaip tai yra padarę 1935 m. Ką darys mūsų Kraštas tada, neturėdamas savo išėjimo į pasaulį? Motyvų savo žygiui pateisinti vokiečiai visada ras. Pav., jie paskeibs, kad Lietuvos gyvuliai serga, arba, tiesiog, kad Lietuvos kaulė nėra grynos arijų rasės, o kilusi iš žvėdų. Juokinga, betgi visai panašūs argumentai buvo vokiečių spaudos kartojami 1935 metų hitlerjūnų bylos metu.

Lietuva stovi prieš naujus sunkumus. Ultimatumų kelias, atrodo, neturi pabaigos. Lietuvos priešai rado silpną vietą ir į ją taiko savo smūgius. Pačioje Lietuvoje žymiai pasunkėjęs ekonominis gyvenimas. Po Didžiojo Karo dar nebuvo tokio sunkaus momento mūsų Tėvynei. Tikėkim, kad visos tos tos remiama Vyriausybė atrems naujas kryžiuočių užmačias.

NERAMUMAI KLAIPĖDOS KRAŠTE

Anglų telegramų agentūros paduo da iš Klaipėdos krašto žinią apie įvykius didelius neramumus Klaipėdos krašte, Pagėgių apskrityje. Klaipėdos Krašto gyventojai nenori sutikti su nacionalsocialistų doktrina ir valdžios žygiais, kurie skaudžiai palietė jų ekonominius interesus. Pasireiškus bruzdėjimams, vokiečiai nusuntė kariuomenę malšinti. Seši ūkininkai užmušti, apie 50 sužeista ir keli šimtai areštuotų. Nu kentėjo daugiausia lietuviai. Vokiečiai šią žinią atšaukia.

LIETUVIAI KATALIKAI! TAI JŪSU DŽIAUGSMAS IR PASIDIDŽIAVIMAS!

Lietuvių Rymo—Katalikų Švento Juozapo Bendromėnės to paties vardo mokykla Villa Zelinoj, Seselių Pranciškių vedama. Atvaizde—Seselės Evangelistos «studentai».—Nors šią mokyklą lanko 101 mokinys ir ji savo didumu yra antroji Kolonijos mokyklų eilėje, jokios paramos iš šalies negauna, o tuo tarpu uždarytosios Parque das Nações mokyklos tiek lietuvys tiek ir brazilas mokytojas vis tebeauga algas. Ši neteisybė, matyt, atrodo visai natūralus reiškinys mūsų švietimo vadovams ir Aurelijonai, kurie nededa jokių pastangų jai pašalinti. Lietuviai Katalikai! Šių mažučių auklėjimas remiasi gerasirdžių žmonių aukomis. Neleiskite užgesti šiam šviesos židinėliui! Visi nukokite pagal išgales savai mokyklai! Tik 1% savo uždarblio skirkite, ir mokykla gyvuos. Juk nepavargait dėl to!

PAULISTU VALDŽIOS METINĖS

Pereitą ketvirtadienį suėjo metai, kai p. Adhemar de Barros perėmė São Paulo estado administravimą, kaip Federalinės Vyriausybės Interventorius. Per šiuos metus São Paulo progresas padarė milžinišką žvėlį į priekį. Dėl to ir laimingosios p. Adhemar de Barros valdžios metinės buvo su dideliu iškilimėn minimos S. Paulo mieste ir estado. Įstaigos ir įmonės nedirbo, arba dirbo tik ligi pietų. Buvo didžiulis kariuomenės ir organizacijų paradas Avenida S. João.

P. Adhemar de Barros yra susipratęs katalikas: pradėjęs savo pareigas, viešai pareiškė pasitiks Apvaizdos palaima savo darbams.

Mes drauge džiaugiamės su visa paulistų visuomene šiuo reikiamingu ju biltejum ir linkime p. Adhemar de Barros sėkmės jo pareigose ir laimės asmeniškam gyvenime. Telydi jį Dievas!

KLAIPĖDOS ATSTOVAI REICHSTAGE

Balandžio mėn. 28 dieną Vokietijos kancleris sušaukė reichstagą (seimą), kurio posėdyje jis davė atsakymą Amerikos prezidentui Rooseveltui. Pažymė tina, kad šiame reichstago posėdyje dalyvavo ir Klaipėdos Krašto atstovai: Dr. Neumannas ir Bertaleitis.

MARKOVICIUS BERLYNE

Pietuslavijai prisidėjus prie Romos—Berlyno ašies, į Berlyną atvyko pietuslavų ministeris Markovičius ir kalbė josi su Hitleriu ir nacių vadais. Vokiečių ir pietuslavų spauda teikia daug reikšmės šiam vizitui. Vokiečiams bus duota didelės laisvės Pietuslavijoje. Netrukus Berlyne laukiama ir Vengrijos užsienių reikalų ministerio grafo Teleki.

STIPRINA KAUKAZA

Sovietai veda didelius stiprinimo darbus Kaukaze. Ypač pietiniam Kaukaze rusai rengia didelius įtvirtinimus, stato kariuomenės ir priešlėktuvines patrankas.

FOTO SCHMIDT

Atlieka įvairiausius foto srities darbus. Vyksta į namus. Senų paveikslų atnaujinimas. Paveikslų didinimas. Vestuvių nuotraukos prie šv. Antano altoriaus.

RUA SILVA TELLES, 5 (netoli šv. Antano bažnyčios)

